

Kimmo Matero

Sevillan parturi

Kalervo Lahdenmäki
Espanjassa

Omistettu niille, jotka ovat lukeneet tämän trilogian kaksi ensimmäistä osaa. Olette kokoanne monin verroin merkittävämpi joukko.

Kimmo Matero

Sevillan parturi

- Kalervo Lahdenmäki Espanjassa -

© 2021 Kimmo Matero

Kannen suunnittelu: Viestintätoimisto Kiteytin

Sisuksen taitto: Viestintätoimisto Kiteytin

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-4534-2

PROLOGI

Cartagenan satama, Espanja, 25.10.1936

- Vauhtia nyt! Laivojen pitää päästä lähtemään!

Hikiset miehistön jäsenet kävivät viimeisen, lastauslaiturilla odottava laatikkopinon kimppuun. Pimeä oli jo laskeutunut, ja muutama laiturialuetta kaukaa valaiseva lamppu venytti työskentelevien miesten varjot keon yli. Laatikoiden kyljissä olevat Espanjan valtion sinetit vuoroin valaistuivat näkyviin, vuoroin peittyivät varjoihin.

- *Madre mía*, nämä perhanan kirstut painavat joka kerta enemmän ja enemmän, ohuen kaulahuivinsa hikinauhaksi itselleen kietonut matruusi puuskahti.

- Tuskinpa. Eiköhän nämä ole kaikki punnittu aika tarkkaan samanpainoisiksi, lastaamista valvova, parrakas mies kapteenilakissaan vastasi vahvasti murteellisella espanjan kielellä.

- Miksi niin tarkasti? matruusi kysyi.

- Ei kuulu sinulle. Laita se vinssi vain paikalleen, äläkä kysele.

Matruusi totteli mutisten jotakin itsekseen ja antoi mekaanisen nosturin siirtää laatikot yksi kerrallaan laivan

ruumaan. Lastausaukon yläpuolella näkyi suurin kyrillisin kirjaimin maalattu aluksen nimi, "Volgoles".

Laiturille juoksi hengästynyt, raitapaitainen nuorimies kämmensyrjäänsä merimieslakkiinsa vetäen.

- Herra kapteeni, Kine, Kursk ja Neva on lastattu ja ne ovat valmiita lähtöön!

- Hyvä. Kapteenilakkinen katsahti viestintuojaa. Poika ei vaikuttanut juuri kuuttatoista vuotta vanhemmalta.

Viimeistä laatikkoa siirtämään jäänyt matruusi kävi jälleen uteliaaksi.

- *Ay caramba*, laskujeni mukaan näissä kolmessa laivassa on nyt yhteensä melkein 8000 tällaista laatikkoa. Minne ne ovat menossa?

- Odessaan, Neuvostoliittoon. Pieni lahja Isä Aurinkoiselle. Sinuna en kyselisi enempää, vaan siirtyisin laivaan, kapteenilakkinen vastasi.

- Entä nuo satakunta pressulla peitettyä laatikkoa tuolla hallin eteisessä?

Kapteenilakkinen sai utelusta tarpeekseen. Hän vilkaisi, ettei laiturilla ollut heidän kolmen lisäksi muita, veti vyökotelostaan esiin pienen käsiaseen, käänsi sen kohti äkisti sanattomaksi mennyttä matruusia ja veti liipasimesta. Matruusin silmät levisivät, hän tarttui rintaansa ja kaatui selkä edellä laiturin ja laivan väliseen aukkoon. Kaukainen molskahdus kertoi kohta ruumiin alittaneen merenpinnan tason.

Ampuja kääntyi vielä savuava ase kädessään paikalleen jähmettyneen, nuoren viestintuojan puoleen. Hetken harkittuaan hän päätti sääliä pelästynyttä poikaa.

- Sinä siinä, mikä on nimesi?

- Adulfo, señor, poika sai kakisteltua.

- Kuulehan Adulfo. Et nähnyt mitään. Eroat laivastosta välittömästi ja lähdet juoksemaan tuohon suuntaan niin nopeasti kuin pystyt.

Mies heilautti kättään pois päin. Pojan alaleuka väpätti, eikä hän pystynyt liikkumaan.

- Äkkiä nyt, ennen kuin muutan mieleni! mies ärjäisi. Se sai poikaan vauhtia. Hän kääntyi kannoillaan, pinkaisi juoksuun kohti satamarakennuksia ja hävisi pian niiden välistä näkymättömiin.

Y K S I

Haahuilin päämäärättömästi pitkin tehtaan käytäviä. Halkeilleet betoniseinät kaiuttivat askeleitani. Välillä jostain kantautui metallia työstävien koneiden lyhyitä kirskahduksia, mutta nekin vaimenivat nopeasti. Tehtaan pilli oli muutama minuutti aiemmin julistanut lounastauon alkaneeksi, ja ruokailemaan poistuneiden työntekijöiden kovaääniset keskustelut olivat ripeästi hävinneet äänimaisemasta.

Harmittelin asuntooni aamukiireessä unohtamiani eväskiepiä. Olin vastikään aloittanut työt Valmetin tehtaalla Jyväskylän maalaiskuntaan kuuluvassa Jyskässä ja löytänyt lähistön kerrostaloista itselleni myös pienen vuokrayksiön. 80-luvun puolivälin Suomessa työllisyystilanne oli hyvä, ja olin puhunut itseni sisään Valmetille suhteellisen vaatimattomilla näytöillä. "Mukava kaveri - ei vakuuttanut osaamisellaan", oli haastattelijana toiminut työnjohtaja kirjoittanut muistiinpanoihinsa kohdalleni. Mutta mikä tärkeintä, seuraava lause muistiossa kuului: "Otetaan töihin".

Jyskässä oli valmistettu jo vuodesta 1946 lähtien kilowattituntimittareita, joiden kysyntä oli vakaassa kasvussa,

ja mittariyksikköön tarvittiin lisää väkeä. Peruskoulun ja tanssimuusikon koulutuspohjalta tehtäväkseni oli kuitenkin uskottu lähinnä sähkömittareiden lastaukseen ja lähetykseen liittyviä varastotöitä, joissa vaadittava ajatustyön aste ei edellyttänyt kovin kummoista skarppaamista heti aamutuimaan. Työstäni ei ollut myöskään vielä ehtinyt muodostua sellaista rutiinia, että olisin unenpöpperössänikin muistanut näin maanantaiaamuna kaapata metvurstileipäpaketin automaattisesti jääkaapista mukaani lähtiessäni. Vatsani muistutti minua nyt unohduksestani syyttävin Murahduksin.

Sain ajatuksen ja nousin rappuset ylös neuvotteluhuonekerrokseen. Näkymä muuttui modernimmaksi. Seiniä oli paikkailtu ja maalailtu; muutamia valokuvista suurennettuja muotokuviakin roikkui siellä täällä. Joidenkin sijainti antoi olettaa, että niillä oli ehkä peitetty pahimpia halkeamia.

Tarkistin, ettei käytävällä näkynyt liikettä. Siirryin sitten lähimmän kokoushuoneen ovelle ja painoin korvani kiinni lastulevyyn. Sisäpuolella oli hiljaista. Painoin kahvaa varovasti alaspäin ja työnsin oven auki.

Huoneessa oli neuvoteltu, mutta nyt se oli tyhjä. Vaaleasta täystammesta valmistetun pöydän ympärillä olevista kahdeksasta, ruskealla kankaalla päällystetystä tuolista viisi sijaitsi pöydästä poistumisen jäljiltä sikin sokin, lähellä ulkoseiniä. Pöydällä oli termoskannu ja niin ikään viisi käytettyä kahvikuppia lautasineen. Kahvia oli perinteiseen tapaan läikähäntynyt yli asetin reunojen, ja siivoojat olivat saaneet muutaman ympyränmuotoisen kuvion siivottavakseen pöydän pinnalta. Kokoussämpylät olivat valitettavasti käyneet kaikki kaupaksi, vain pari persiljakimppua oli jäänyt leivänmurusten kanssa tähteeksi

aseteille. Kokeilin varmuuden vuoksi vielä termospulloa, mutta senkään sisällä ei ollut enää mitään, mikä siellä hölskyisi.

Poistuin pettyneenä huoneesta ja suuntasin askeleeni kohti seuraavaa. Kuulostelin oven takana taas hetken, ennen kuin avasin sen.

Havaitsin heti onneni kääntyneen. Kokoushuoneen pöydällä oli asetilla kaksi suurta viineriä, joiden punaisena hehkuvat kirsikkakeskukset vetivät kaiken huomioni välittömästi itseensä. Harpoin pöydän ääreen ja ojensin käteni siirtääkseni rasvaisen ja lehtevän herkun suuhuni.

- Lampinen, vai? kuului takaoikealta.

Käänsin pääni äänen suuntaan ja näin noin kuusikymppisen, vaaleanharmaaseen pukuun sonnustautuneen hahmon istuvan huoneen nurkan nojatuolissa ja katselevan minua paksusankaisten silmälasiansa läpi. Päälaelta kaljuuntunut mies vaikutti tutulta, ja muistin nähneeni hänet jossakin tehtaan johtoporrasta esittelevistä valokuvista.

Mies vilkaisi yhä viineriä kohti kurottavaan käteeni ja käänsi katseensa sen jälkeen sylissään olevaan paperipinoon.

- Ottakaa vain, hoidetaan tämä nopeasti alta pois, hän kehotti alkaen selaila papereitaan.

Hämmennykseltäni en kyennyt kuin tekemään työtä käskettyä. Nälkäkin oli. Istahdin pöydän ääreen ja aloin mutustaa viineriä. Mietin samalla kuumeisesti, missä vaiheessa ja miten kertoisin tälle johtajaportaan edustajalle, etten suinkaan ollut aavisteltu Lampinen, vaan Lahdenmäki. Alkusointi nimillämme toki oli yhtenevä.

Pukumies nousi nojatuolista ja laski pöydälle eteeni pullean muovitaskun täynnä papereita.

- Tuossa on lentoliput ja yhteyshenkilömme tiedot. Hän tulee teitä vastaan lentokentälle perillä. Onko kysyttävää?

Tanssimuusikko Kalervo Lahdenmäen aikeet liudentua 80-luvun keskivertoon elämään keskimääräisen harmaassa, suomalaisessa kaupungissa kokevat jälleen kolauksen. Kurkkutorveen juuttuvat pullanmurut viskaavat Kalervon flamencon ja ilmakuivatun kinkun tyyssijoille Sevillaan, tulisen Andalucian pääkaupunkiin.

Espanjan sisällissodan haamut, kylmän sodan agenttien itä-länsi-ottelut ja yllättävät tapaamiset ryydittävät Kalervon vauhdikasta retkeä maailmaan, jonka aikaperspektiivi on hiukan omaamme kauaskantoisempi. Oopperamaailmasta tuttu hahmo tulee lihaksi. Alkaako sotaisten näyttämöiden lisäksi hiljaisen haitaristimme naisrintamallakin vihdoin tapahtua?

*Esikoiskirjailija ei luovuta:
"Trilogiahan tästä nyt näytti
tulevan. Kolmas perättäinen
esikoisteokseni on tosiasia."
- Kimmo Matero*

